

Het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is het regime voor bescherming en waar mogelijk versterking en ontwikkeling van gebieden in Noord-Holland die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Het BPL is beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De voormalige beschermingsregimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, gericht op de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap) en Provinciale Monumenten hebben een eigen regime en vallen daarom buiten het BPL-regime.

In het BPL zijn ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van nieuwe stedelijke ontwikkelingen, toegestaan wanneer de beschreven kernkwaliteiten niet worden aangetast. Per locatie kan aan de hand van de kernkwaliteiten een zorgvuldige afweging worden gemaakt welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk en welke niet wenselijk zijn. Hierdoor is er ruimte voor maatwerk en gebiedsgerichte differentiatie. In de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan dat een ontwikkeling in het BPL mogelijk maakt, moet worden gemotiveerd dat de ter plaatse geldende kernkwaliteiten niet worden aangetast.

In lijn met de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie zijn de kernkwaliteiten beschreven aan de hand van drie provinciale kernwaarden:

1. Landschappelijke karakteristiek: de landschapstypen en de belangrijkste kenmerken van deze landschappen.
2. Openheid en ruimtebeleving: de beleving van de ruimte, de horizon en de oriëntatiepunten.
3. Ruimtelijke dragers: de driedimensionale structuren en lijnen die in het (vlakke) landschap het beeld bepalen en begrenzen.

Het BPL Vechtstreek-Zuid maakt onderdeel uit van de Vechtstreek en bestaat uit veenpolderlandschap met een uitgebreid stelsel van plassen, petgaten en legakkers (de Vechtplassen). Het kwelwater uit Het Gooi en de ontginning en de winning van het veen vormden het gebied tot een van de mooiste en meest natuurlijke landschappen van de provincie. De aanwezigheid van buitenplaatsen bij 's-Graveland en langs de Vecht in de directe nabijheid maakt het gebied extra bijzonder.

Het BPL Vechtstreek-Zuid is het zuidelijk deel van de Vechtstreek tussen Amsterdam en Het Gooi. Het gebied wordt aan de west- en zuidzijde begrensd door de provinciegrens met Utrecht, aan de noordzijde door de bebouwing van Weesp en aan de oostzijde door de 's-Gravelandsche Vaart en de gemeentegrens van Hilversum.

Aan de westzijde van Vechtplassen stroomt de Vecht. Ten oosten van het gebied ligt de stuwwal van Het Gooi met de stedelijke bebouwing van Hilversum en Bussum. Vanwege het kwelwater dat vanuit Het Gooi de Vechtstreek instroomt vormen de Vechtplassen samenhang met Het Gooi en de Utrechtse Heuvelrug. Het landschap van de Vechtplassen loopt door in de veenverkavelingen bij Tienhoven en Maarseveen in de provincie Utrecht. Het BPL Vechtstreek-Zuid maakt deel uit van de Nieuwe Hollandse Waterlinie die op de nominatie staat voor UNESCO Werelderfgoed, als onderdeel van het reeds bestaande Werelderfgoed Stelling van Amsterdam. De Stelling van Amsterdam ligt aan de noordwestzijde van het gebied.

Grote delen van het gebied behoren tot NNN en Natura2000. Het groene en waterrijke karakter van Vechtplassen is van grote landschappelijke waarde. Door het gebied lopen de provinciale wegen N236, N523 en N201, de 's-Gravelandsche Vaart en het Hilversums Kanaal.

(Het BPL Vechtstreek-Noord maakt deel uit van het ensemble Vechtstreek in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.)

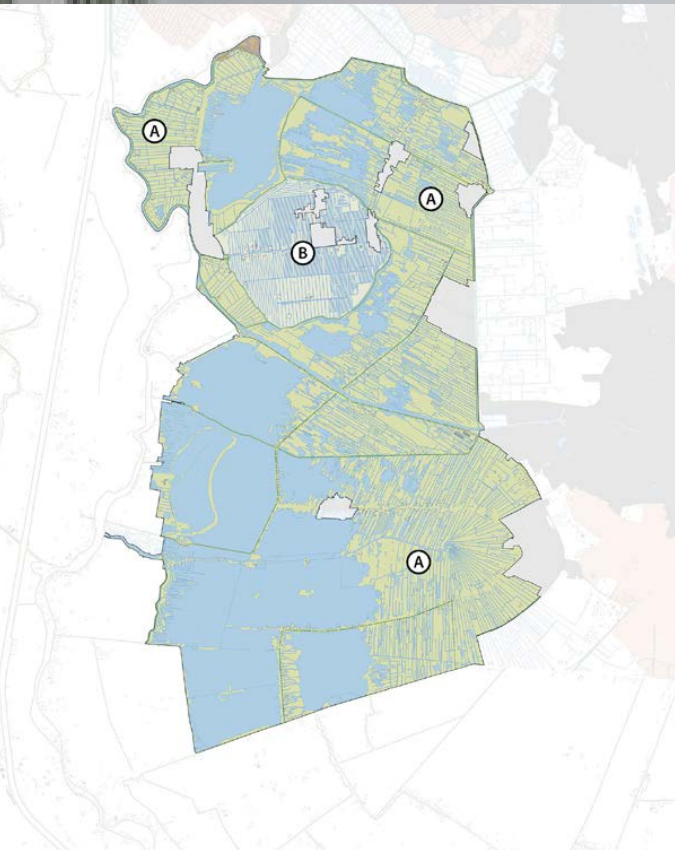
Het BPL Vechtstreek-Zuid is een veenpolderlandschap met hierin uitgeveende plassen. Door windafslag groeiden de plassen aan elkaar. De plassen gaan in de oostzijde over in een uitgebreid stelsel met petgaten en legakkers omgeven door moerasbos en veenweidegronden.

Beschrijving

De verkavelingsrichting is loodrecht op de afwateringsrivieren de Vecht en de Drecht. De lintdorpen Ankeveen en Kortenhoef liggen evenwijdig aan de Vecht. De kenmerkende waaivormige verkaveling van de 'Ster van Loosdrecht' is ontstaan door een komvormig reliëf, waarschijnlijk veroorzaakt door een paraboolduin in de ondergrond.

Interpretatie en toetsing

Het verkavelingspatroon van de veenweidepolders is eeuwenlang grotendeels onveranderd gebleven en maakt het landschap met haar geschiedenis zichtbaar. Dit maakt het gebied cultuurhistorisch van hoge waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die het verkavelingspatroon van de veenweidepolders wijzigen of ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot het dempen of wijziging van sloten en andere waterlopen zijn in ieder geval een aantasting van deze kernkwaliteit.

Aardkundige en landschappelijke karakteristiek

- A. Strokenverkaveling veenweidepolder
- B. Symmetrische opzet en regelmatig verkavelingspatroon Horstermeerpolder

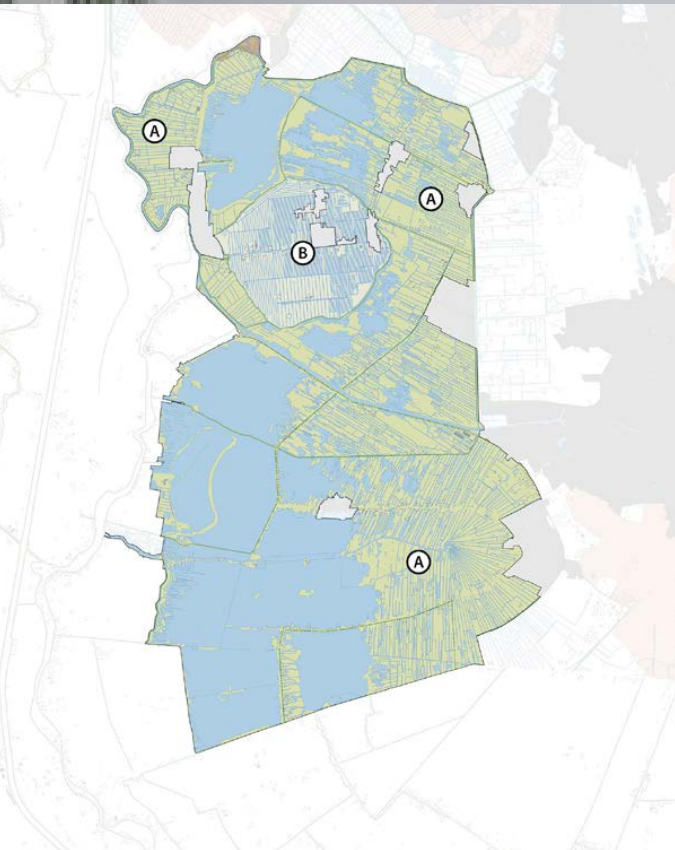
Het BPL Vechtstreek-Zuid is een veenpolderlandschap met hierin uitgeveende plassen. Door windafslag groeiden de plassen aan elkaar. De plassen gaan in de oostzijde over in een uitgebreid stelsel met petgaten en legakkers omgeven door moerasbos en veenweidegronden.

Beschrijving

De Horstermeerpolder is een drooggemaakt natuurlijk meer. De naamge-ving verwijst naar ‘horsten’: enkele hoogtes waarop boerderijen werden gevestigd. De droogmakerij heeft een symmetrische opbouw met een mid-denas in de lengterichting van de polder. Vanaf deze as zijn de ontgin-ningsblokken zo regelmatig mogelijk uitgezet. De polder heeft vanwege de specifieke water-huishouding smalle kavels, een vierkante ringsloot om de grootste kwelloca-tie en een brede hoofdtocht naar het gemaal. In de polder worden al langere tijd initiatieven ontplooid om wateronttrekking uit de omliggende natuurge-bieden tegen te gaan.

Interpretatie en toetsing

De verkaveling en de waterhuishouding die hieraan ten grondslag ligt zijn ka-rakteristiek voor de Horstermeerpolder. Ruimtelijke ontwikkelingen die de genoemde kenmerken van de polder respecteren worden niet beschouwd als een aantasting van de kernkwaliteit.

- Aardkundige en landschappelijke karakteristiek
- A. Strokenverkaveling veenweidepolder
 - B. Symmetrische opzet en regelmatig verkavelingspatroon Horstermeerpolder

Het landschap van de Vechtplassen bestaat uit een aantal gescheiden open ruimten. De plassen zijn de grootste open ruimtes. De veenpolders met stroken moerasbos zorgen voor een afwisselend landschap met langgerekte ruimten en houtwallen en bomenrijen. Deze beplanting zorgt voor ‘coulissen’ in het landschap. Deze afwisseling in combinatie met stilte, duisternis en natuurbeleving maken het gebied zeer aantrekkelijk voor mens en dier. De Loosdrechtse plassen en De Wijde Blik zijn van betekenis voor de watersport in actieve (wedstrijdzeilen, waterskiën) en recreatieve (sloepvaren) vorm.

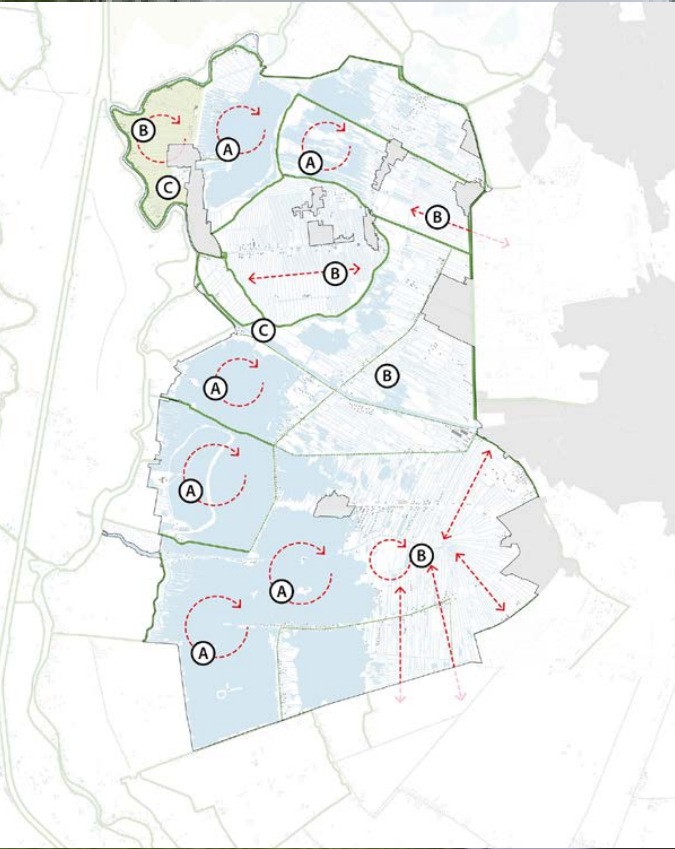
Beschrijving

De veenplassen bestaan uit meerdere open ruimtes, gescheiden door kades, soms met lintbebouwing en opgaande begroeiing. Aan de oostzijde zijn de plassen afgebakend door dichte moerasbossen op de legakkers, waardoor het gebied een afwisseling kent tussen openheid en beslotenheid.

Interpretatie en toetsing

Door de openheid van de veenplassen en de afwisseling met de meer besloten bos- en moerasgebieden, in combinatie met de cultuurhistorische waarden, is het gebied van bijzondere landschappelijke en recreatieve waarde. De openheid maakt de plassen kwetsbaar voor ruimtelijke ontwikkelingen en verrommeling.

Ruimtelijke ontwikkelingen in en langs de plassen die leiden tot (verdere) ver-dichting of verrommeling zijn een aantasting van deze kernkwaliteit.

- Openheid en ruimtebeleving**
- A. Open ruimte veenplassen
 - B. Open ruimte en vergezichten veenpolders en Horstermeer
 - C. Habitat voor weidevogels

Het landschap van de Vechtplassen bestaat uit een aantal gescheiden open ruimten. De plassen zijn de grootste open ruimtes. De veenpolders met stroken moerasbos zorgen voor een afwisselend landschap met langgerekte ruimten en houtwallen en bomenrijen. Deze beplanting zorgt voor ‘coulissen’ in het landschap. Deze afwisseling in combinatie met stilte, duisternis en natuurbeleving maken het gebied zeer aantrekkelijk voor mens en dier. De Loosdrechtse plassen en De Wijde Blik zijn van betekenis voor de watersport in actieve (wedstrijdzeilen, waterskiën) en recreatieve (sloepvaren) vorm.

Beschrijving

Het veenpolderlandschap heeft een open karakter en is in gebruik als grasland. Aan de oostzijde van de Vecht heeft de openheid zijn oorsprong in de aanwezigheid van de schoots- en inundatievelden van de Nieuwe Hollandse Waterline. Deze openheid is nog goed te ervaren. De openheid is vooral er-vaarbaar in de Horn- en Kuierpolder en in de veenpolders aan de oostzijde. De open ruimtes zijn grillig gevormd door de strokenverkaveling en de beplante boerenerven. Vanuit de buitenplaatsen van 's-Graveland zijn zichtlijnen naar het open landschap.

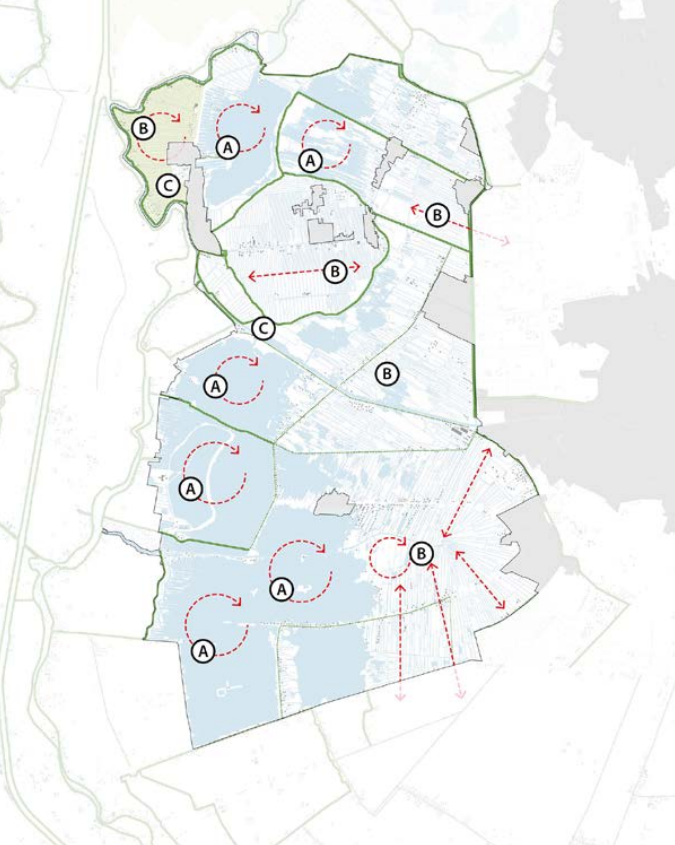
De Horstermeerpolder heeft een overwegend open karakter, maar is ter hoogte van het bedrijventerrein Nieuw Walden verdicht. Ook de natuuront-wikkeling aan de zuidzijde zorgt voor verdichting van het landschap. Aan de zuidwestzijde is het landschap open vanwege schootsvelden van de Nieuwe Hollandse waterlinie (Fort Kijkuit)..

Interpretatie en toetsing

Het open veenweidegebied in het BPL Vechtstreek-Zuid is van grote waarde. De openheid is zeer kwetsbaar omdat in het vlakke land bijna elke ruimte-lijke ingreep zichtbaar is. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot verdere verrommeling of verdichting van het open landschap van de veenpolders zijn een aantasting van deze kernkwaliteit.

Ook de openheid in de Horstermeerpolder is van grote waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot verdere verrommeling of verdichting van het open landschap zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Ruimtelijke ont-wikkelingen die leiden tot verdichting langs de Middenweg of Machineweg worden niet als een aantasting van deze kernkwaliteit beschouwd, mits deze niet verder het landschap in reiken dan de huidige functies en er nog voldoen-de zichtlijnen overblijven naar het achtergelegen open landschap.

De Stelling van Amsterdam is UNESCO Werelderfgoed en heeft een eigen be-schermingsregime waaronder ook de accessen en schootsvelden van de for-ten vallen. Ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen binnen de regels van dit regime zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

- Openheid en ruimtebeleving**
- A. Open ruimte veenplassen
 - B. Open ruimte en vergezichten veenpolders en Horstermeer
 - C. Habitat voor weidevogels

Het landschap van de Vechtplassen bestaat uit een aantal gescheiden open ruimten. De plassen zijn de grootste open ruimtes. De veenpolders met stroken moerasbos zorgen voor een afwisselend landschap met langgerekte ruimten en houtwallen en bomenrijen. Deze beplanting zorgt voor ‘coulissen’ in het landschap. Deze afwisseling in combinatie met stilte, duisternis en natuurbeleving maken het gebied zeer aantrekkelijk voor mens en dier. De Loosdrechtse plassen en De Wijde Blik zijn van betekenis voor de watersport in actieve (wedstrijdzeilen, waterskiën) en recreatieve (sloepvaren) vorm.

Beschrijving

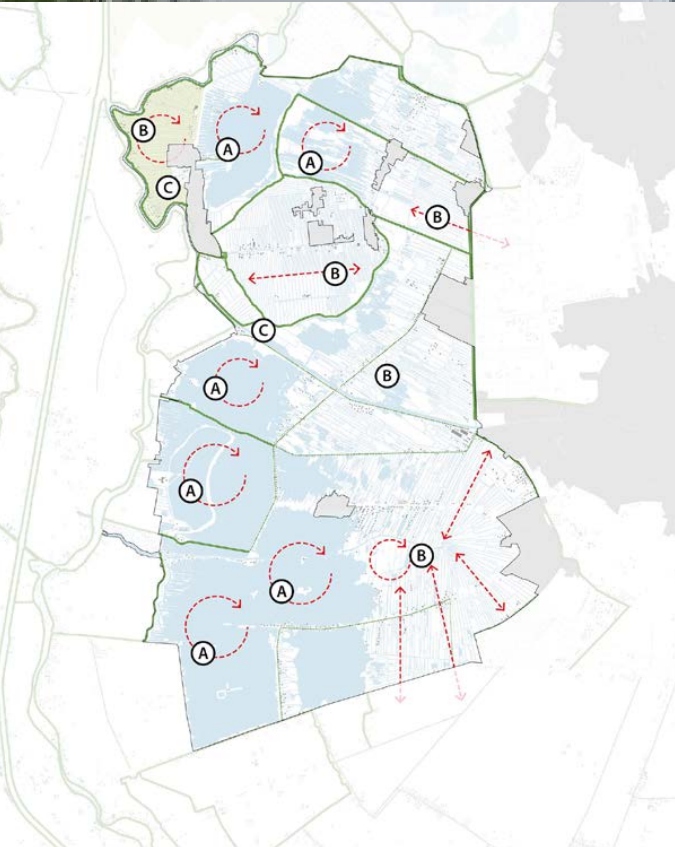
De graslanden in de Horn- en Kuierpolder zijn een belangrijke habitat voor weidevogels in het BPL Vechtstreek-Zuid. De geschiktheid als broedgebied voor weidevogels hangt onder andere samen met het hoge grondwaterpeil en het aanwezige microreliëf. Daarnaast zijn het extensieve agrarisch gebruik, voldoende openheid rond de kerngebieden en de beperkte verstoring van belang. De kwaliteit voor weidevogels wordt mede bepaald door het open landschap van BPL Vechtstreek-Zuid als geheel en habitat voor weidevogels in de aangrenzende gebieden (waaronder de Aetsveldsche Polder ten noorden van het gebied en de polders ten westen van het Amsterdam-Rijnkanaal).

Interpretatie en toetsing

Het ideale habitat voor weidevogels heeft een combinatie van ruimtelijke sleutelfactoren: omvangrijke aaneengesloten gebieden gekenmerkt door openheid, het ontbreken van verstoring (door opgaande elementen, zoals bebouwing, beplanting en masten en door infrastructuur en activiteiten die geluid en onrust veroorzaken), de aanwezigheid van micro-reliëf, graslandareaal en een relatief hoog waterpeil. De aanwezigheid van deze combinatie van factoren in het BPL Vechtstreek Noord is onvervangbaar. Kwetsbare weidevogelsoorten keren bij verstoring doorgaans niet terug.

Ontwikkelingen die het habitat voor de weidevogels verkleinen zijn in beginsel een aantasting. Het toevoegen van verstoring of opgaande elementen die leiden tot een verkleining van het habitat of ontwikkelingen die een verlaging van het waterpeil tot gevolg hebben zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit.

Nieuwe ontwikkelingen waarvan de verstoringzone zich voegt binnen het invloedsgebied van bestaande verstorende elementen en het habitat daardoor niet verkleinen worden niet als aantasting van de kernkwaliteit beschouwd.

- Openheid en ruimtebeleving
- A. Open ruimte veenplassen
 - B. Open ruimte en vergezichten veenpolders en Horstermeer
 - C. Habitat voor weidevogels

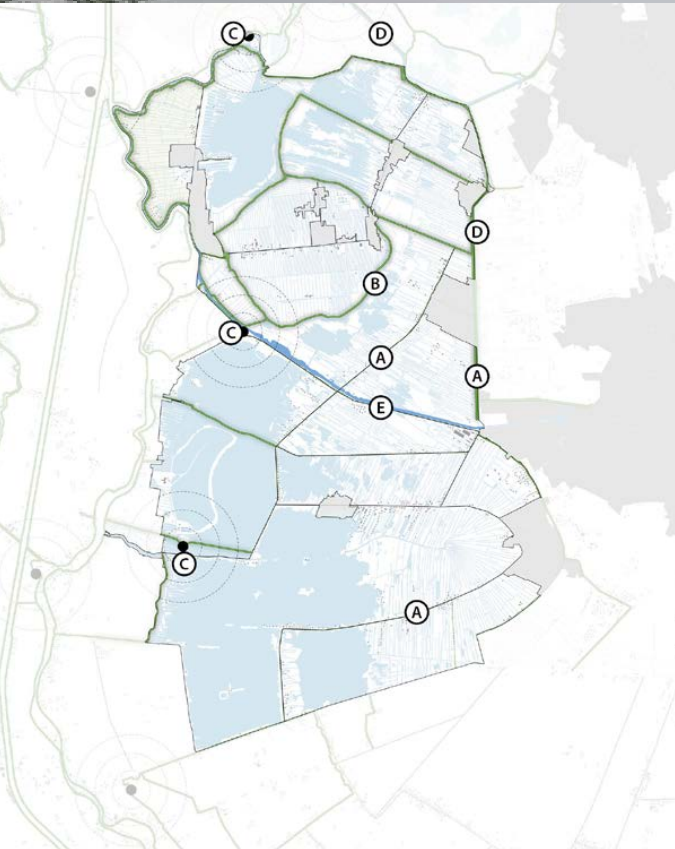
De belangrijkste ruimtelijke structuren in BPL Vechtstreek-Zuid zijn de langgerekte bebouwingslinten, de polderkaden en ringdijk van de Horstermeer, de accessen naar de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de 's-Gravelandsche Vaart en het Hilversums kanaal.

Beschrijving

De langgerekte bebouwingslinten van Ankeveen, Kortenhoef, Horndijk, Oud- en Nieuw loodrecht verschillen van elkaar in detaillering. Soms is een lint tweezijdig bebouwd (Loosdrecht), soms eenzijdig (Horndijk). Vaak ligt er een watergang langs de dijk (Kortenhoef, Moleneind). Belangrijk is de visue-le relatie tussen landschap en bebouwingslint. Waar bebouwing aan één of beide zijden van de kades ontbreekt is er uitzicht op de veenplassen.

Interpretatie en toetsing

De polderlinten hebben een relatie met de ontginningsgeschiedenis van het gebied en hebben ieder een onderscheidend karakter. Objecten binnen deze structuren zijn vervangbaar tenzij het gaat om beeldbepalende of monumentale panden, die beschermd zijn via andere regels. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dienen zorgvuldig te worden ingepast in de karakteristiek van het polderlint. Ruimtelijke ontwikkelingen die bestaande doorzichten volledig blokkeren zijn een aantasting van de kernkwaliteit. Tweedelijnsbebouwing in de linten is ook een aantasting van de kernkwaliteit. Er is sprake van tweedelijns bebouwing als de ontsluiting hiervan parallel aan het lint gelegd wordt.

Ruimtelijke dragers

- A. Bebouwingslinten
- B. Polderkade en ringdijk Horstermeer
- C. Accessen van forten Tienhoven, Spion en Kijkuit
- D. 's-Gravelandsche Vaart
- E. Hilversums Kanaal

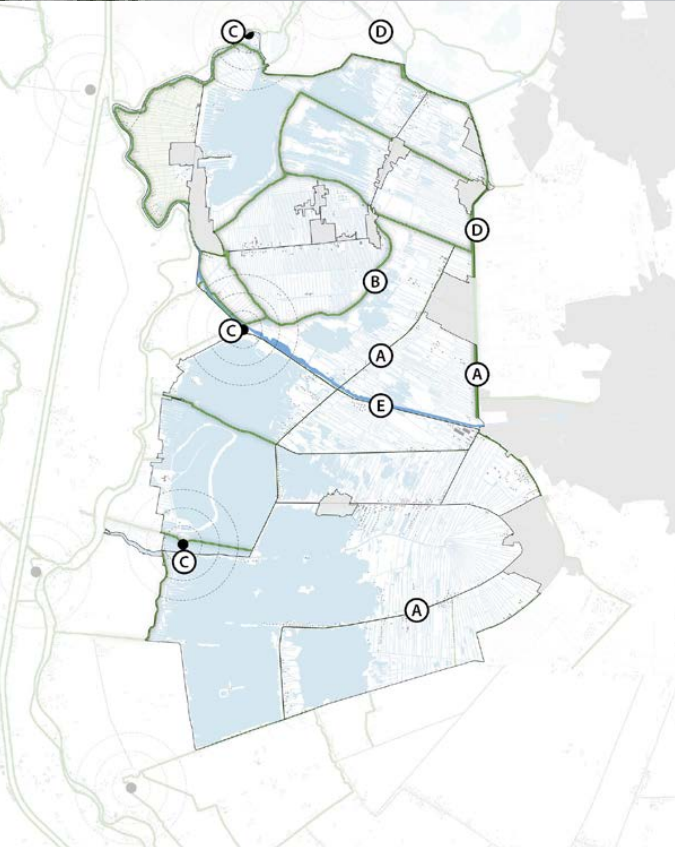
De belangrijkste ruimtelijke structuren in BPL Vechtstreek-Zuid zijn de langgerekte bebouwingslinten, de polderkaden en ringdijk van de Horstermeer, de accessen naar de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de 's-Gravelandsche Vaart en het Hilversums kanaal.

Beschrijving

De Dammerkade, de Stichtse kade, het Bergse pad, de Lambertszkade, de Kromme Rade, de Rading en de Nieuweweg langs Tienhovensch Kanaal zijn voorbeelden van historische polderkaden die vaak ook de grens zijn tussen de provincies Noord-Holland en Utrecht. Het zijn lange lijnen van waaruit het landschap beleefd kan worden door recreanten. De ringdijk van de Horstermeer vormt een herkenbare grens tussen de diep gelegen polder en de aangrenzende veenpolders en plassen.

Interpretatie en toetsing

Deze dragers hebben cultuurhistorische waarde en hebben vaak een grote belevings- en gebruikswaarde voor recreanten. Ruimtelijke ontwikkelingen die de rechtlijnigheid of de continuïteit van de lijn verminderen vormen een aantasting van deze kernkwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij bijvoorbeeld het profiel van de dijk of kade wordt vergraven zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Dijkverbeteringen zijn mogelijk, mits de continue lijn en het herkenbare dijkprofiel niet aangetast worden.

Ruimtelijke dragers

- A. Bebouwingslinten
- B. Polderkade en ringdijk Horstermeer
- C. Accessen van forten Tienhoven, Spion en Kijkuit
- D. 's-Gravelandsche Vaart
- E. Hilversums Kanaal

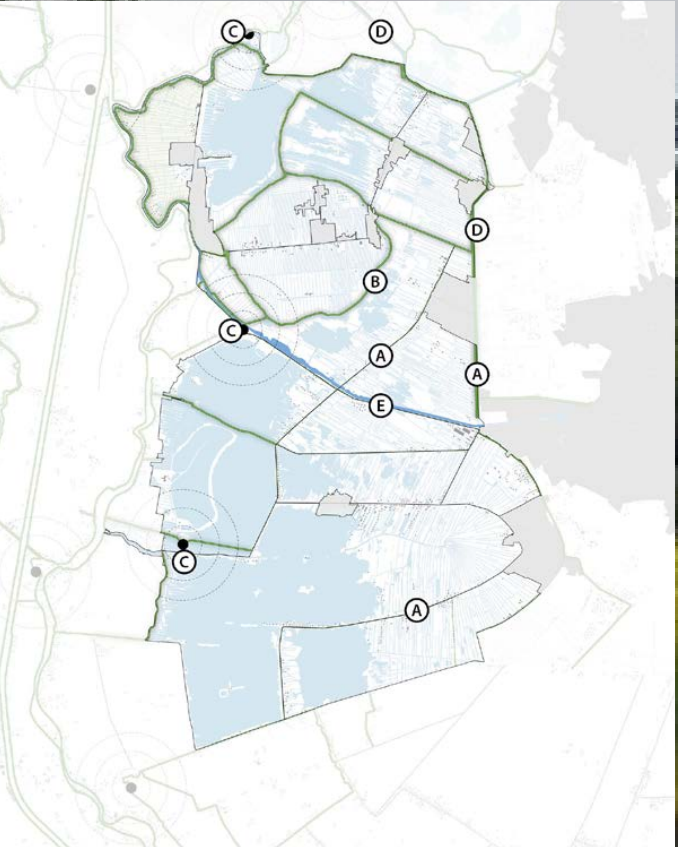
De belangrijkste ruimtelijke structuren in BPL Vechtstreek-Zuid zijn de langgerekte bebouwingslinten, de polderkaden en ringdijk van de Horstermeer, de accessen naar de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de 's-Gravelandsche Vaart en het Hilversums kanaal.

Beschrijving

Aan de oostzijde van de Vecht heeft het landschap een sterke relatie schoots- en inundatievelden van de Nieuwe Hollandse Waterline. Het Tien-hovens Kanaal, de Bloklaan en het Hilversums kanaal met Vreelandse weg (N201) vormen accessen (toegangswegen) die bewaakt werden door de genoemde forten.

Interpretatie en toetsing

De Stelling van Amsterdam is UNESCO Werelderfgoed en heeft een eigen be-schermingsregime waaronder ook de accessen en schootsvelden van de forten vallen. Ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen binnen de regels van dit regime zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

Ruimtelijke dragers

- A. Bebouwingslinten
- B. Polderkade en ringdijk Horstermeer
- C. Accessen van forten Tienhoven, Spion en Kijkuit
- D. 's-Gravelandsche Vaart
- E. Hilversums Kanaal

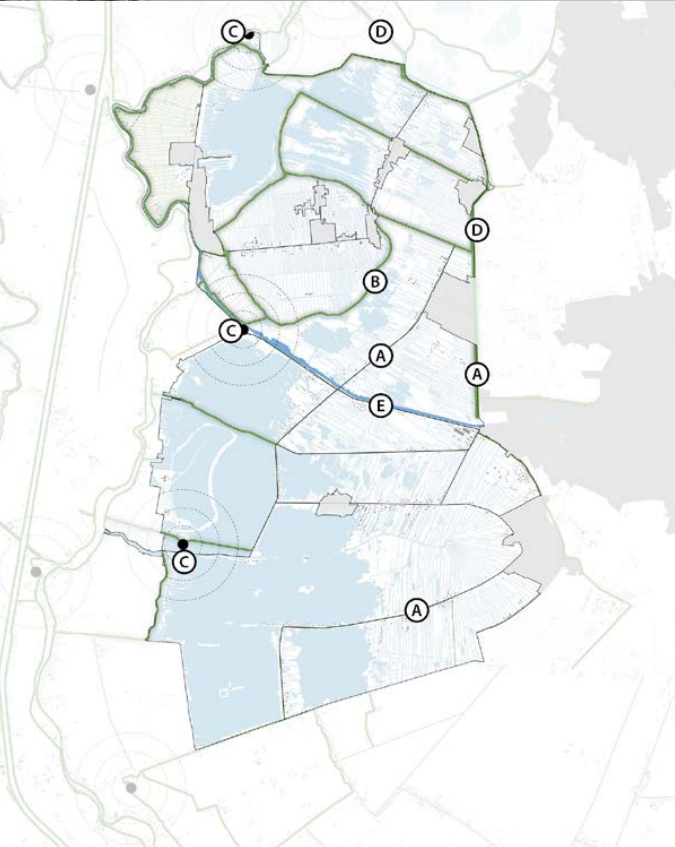
De belangrijkste ruimtelijke structuren in BPL Vechtstreek-Zuid zijn de langgerekte bebouwingslinten, de polderkaden en ringdijk van de Horstermeer, de accessen naar de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de 's-Gravelandsche Vaart en het Hilversums kanaal.

Beschrijving

De 's-Gravelandsche Vaart vormde de verbinding tussen de Vecht en 's-Graveland en was belangrijk voor de ontwikkeling van deze landgoederen-zone. Het tracé van de 's- Gravelandsche Vaart heeft een geknikt verloop.

Interpretatie en toetsing

De 's-Gravelandsche Vaart is belangrijk geweest voor de ontwikkeling van 's-Graveland en is van cultuurhistorische waarde. De vaart volgt nog het oor-spronkelijke tracé. Ruimtelijke ontwikkelingen die het profiel veranderen of ruimtelijke ontwikkelingen die de zichtbaarheid van de vaart verminderen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit.

Ruimtelijke dragers

- A. Bebouwingslinten
- B. Polderkade en ringdijk Horstermeer
- C. Accessen van forten Tienhoven, Spion en Kijkuit
- D. 's-Gravelandsche Vaart
- E. Hilversums Kanaal

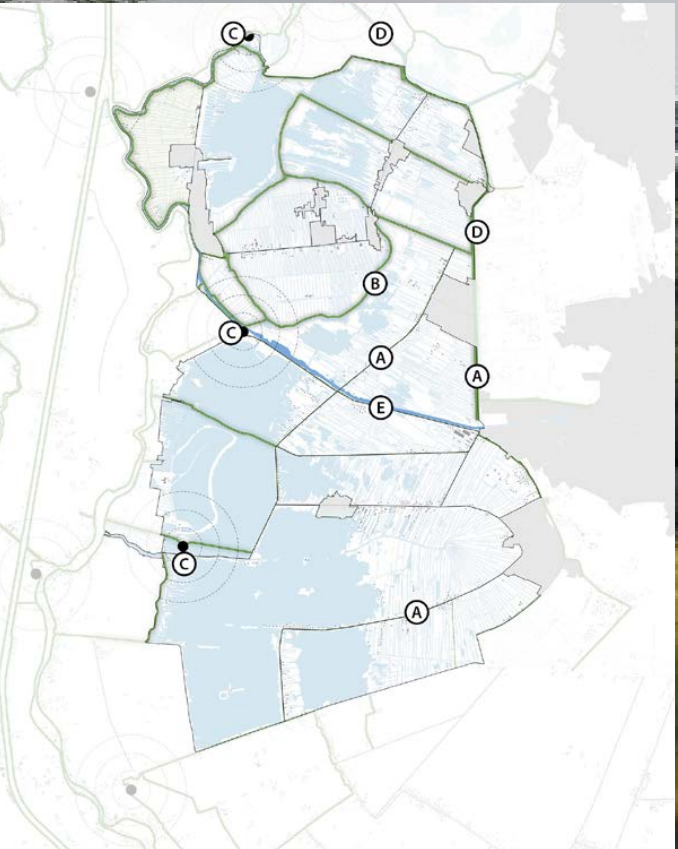
De belangrijkste ruimtelijke structuren in BPL Vechtstreek-Zuid zijn de langgerekte bebouwingslinten, de polderkaden en ringdijk van de Horstermeer, de accessen naar de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de 's-Gravelandsche Vaart en het Hilversums kanaal.

Beschrijving

Het Hilversums Kanaal werd in 1937 opengesteld waarbij gebruik gemaakt werd van de bestaande waterloop de Zuwe. De Vreelandse weg (N201) ligt op de kade van de Zuwe en volgt voor een deel het Hilversums Kanaal. Het Hilversums Kanaal is acces van fort Kijkuit. De N201 is van de mooiste wegen van de provincie met uitzicht op de Wijde Blik en omliggende natuurgebieden.

Interpretatie en toetsing

Het Hilversums Kanaal vertegenwoordigt een belangrijke cultuurhistorische waarde. De bruggen zijn gemeentelijk monument. Ruimtelijke ontwikkelingen die het profiel veranderen of ruimtelijke ontwikkelingen die de zichtbaarheid van de vaart verminderen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit.

Ruimtelijke dragers

- A. Bebouwingslinten
- B. Polderkade en ringdijk Horstermeer
- C. Accessen van forten Tienhoven, Spion en Kijkuit
- D. 's-Gravelandsche Vaart
- E. Hilversums Kanaal